

НАРОДНЫ НОВИНКЫ

КУЛЬТУРНО-СПОЛОЧЕНЬСЬКИЙ ТЫЖДЕННИК РУСИНІВ СР

р. XVI

ч. 35-38

20. септембра 2006
ціна 6,- Ск

• Почас епархіального одпусту на Маріанській горі в Чірчу 2. септембра 2006 святочну Службу Божу одправляли: (зліва) о. Іван Барна, новосвященик з Ладомировой, і чірчанський душпастирь о. Ярослав Поповець • На чірчанську Маріанську гору кождорічно приходять стовкы путників домашніх і зааранічных • Почас одпустовых подій був 2. септембра у Чірчу святочно отвореный русинський народно-релігійный музей. Окрем множества путників, на ёго отворіню взяли участь отці духовны з русинських грекокатолицьких парохій: Ярослав Поповець, Франтішек Крайняк, Осиф Дуда, Владимир Лапігуска, Іван Барна і ін. Фоткы: А.З.

В Чірчу отворили русинський народно-релігійный музей

Село Чірч на Старолубовнянщині має дакілю пріоріт в народно-релігійнім одношіню: належать к селам з визначним наростом – скоро 300-процентным – жытелів русинської народности в посліднім списовано людей (1991 р. – 100, 2001 р. – 373), к визначным путницьким містам верхнього Шаріша, де в минулости доходило ку зьявіням, і к богатим на історію і традиції русинським селам, котре свое духовне богатство вирішыло сохрانیти у властнім народно-релігійнім музею.

Чірч на переломі місяців август і септембер все оживать одпустовым святом, у звязи з котрым кождорічно на чірчанську Маріанську гору приходять процесії людей домашніх і зааранічных, главно з недалеких міст сусіднього Польска. Так то было і того року почас епархіального одпусту 2. – 3. септембра. Окрем множества грекокатолицьких віруючій, до села завітало тыж ряд русинських грекокатолицьких священників, які одправляли окремы Службы Божы і іншы обрядны часткы почас тых двох днів: спомянеме Франтішка Крайняка, Ігора і Владимира Панчака, Мартина Костільника, Осифа Дуду, Владимира Лапігуска, Мілана Ясика, Івана Барну, а в неділю до Чірча завітали і грекокатолицькі ерархы з Пряшова: єпископ Монс. Ян Бабяк, СІ, і сінкел про Русинів Петро П. Галько, ЧСВВ. Акція проходила в першій ряді в режіі домашнього пароха, о. Ярослава Поповця, який в Чірчу служить другим роком і своїм діятельством ся намагать селу наверхтати ёго русинську печать. В інтенціях того ся несла суботня літургія, яку одправляв ведно з о. Іваном Барном, новосвящеником з Ладомировой.

За найвизначнішу подію тогорічного епархіального одпусту в Чірчу мож považовати святочне отворіню Грекокатолицького парохіального музею ТГДр. Мірона Подгаецького. М. Подгаецький, який умер перед 11 роками, був чірчанським душпастирем понад 23 рокы і міцно ся записав до свідомости середній і старшой генерації Чірчан, які го доднесь спомінають лем як „наш Міронко“. В 70 – 80-х роках 20. ст. писав фарьську кроніку, яка ся заховала доднесь. Ярослав Поповець говорить, же Чірч є єднов з мала парохій, де ся заховав фарьський архів, бо архівы ся переважно знищили почас воен ало пожарів. Вдяка заховааным документам міг конціповати обсяг будущего музею шырше.

З архівных матеріалів ся мож дізнати о селі, парохії і о путницькій традиції. Найстаршы справы о селі суть з року 1330. О парохії ся заховали документи з візитації єпископа Михаїла Мануїла Ольшавского з року 1751, які ся стали тыж інтегралнов частев фактографічної експозиції музею. З часів діяня містного священника Яна Яновича ся в селі у 1898 році реґіструють події, міджі котрыма фарьська кроніка веджена споминаным М. Подгаецьким, уводить: „Двом чірчанським дівчатам, котры пасли коровы під Углисками, ся зьявил якийсь старець, котрый ся їх позвідовав, ці бы не хотіли, жебы ту приходило много путників. Кідь дівчата прикывели, старець забив палицю до землі, і з того місця выбухло жрділо лічовой воды. Старець жадав, жебы там была збудована капличка. Кідь дівчата сповістили в селі, што зажали, стрітили ся з непорозумінём. Од того часу село часто терпіло од заплава. Аж наконець сельяне вирішыли капличку там збудовати і засвятити і Успенію Пресвятой Богородиці. Люде зачали на того місто приходити і говорять, же сліпому дівчати ся там наверхтунув зрак.“

Але подля неофіціального устного переданя село Чірч ся радить к омного старшым місцям зьявінь, як было споминане у 19. ст. Подля

ЩІРО ДЯКУЄМЕ ВШЫТКЫМ,...

... котры реаговали на нашу вызву в Народных новинках і на нашій вебів сторінці, і послали нам свої стихи і статі к 15. народенинам нн і русина, котры были опублікованы в тых періодіках, але мож їх теперь перечитати тыж на нашій вебів сторінці www.rusynacademy.sk в русинській рубріці „ПРЕСА“, в словенській рубріці „ТЛАС“ і в анґліцькій рубріці „PRESS“. ІЩІ РАЗ ЩІРА ВДЯКА ВАМ, НАШЫ ВІРНЫ ЧІТАТЕЛІ-ДОПИСОВАТЕЛІ.

РЕДАКЦІЯ

нёго на Углиска пришла Мати Божя, але люде говорят, же є і прокляв якийсь козак, котрый там пас худобу. А она ся з плачем обернула а повідала, же мусить ся вычередовати ту 9 генерацій, аж так прийде назад, і же одходить до Маріяповчі. Од того часу люде зачали ходити до Маріяповчі, яка ся стала знамым грекокатолицьким путницьким місцем в Мадярську, а ходять там доднесь. Подля датуму слызіня образу Божой Матери в Маріяповчі, яке было коло року 1696, мож ся догадовати, же перше зьявіня в Чірчу было в 17 ст., од коли ся ту зачатать будовати култ маріанського зьявіня. Стародавну славу того маріанського путницького місця од 2. септембра 2006 хотять Чірчане презентувати нелем через одпусты, але і через музейну експозицію.

Музей за участі отців духовных з русинських грекокатолицьких парохій, старосты села Яна Лабаша, председы Словенской асоціації русинських організацій Александра Зозуляка, жытелів Чірча і множества путників, святочно отворив о. Ярослав Поповець, який підкреслив, же тото мале вытворене діло „не є ани на мою славу, ани на славу вашу, чірчанську. Зробило ся зато, жебы нам на першій місці припоминало якость жытота вцацных людей, наших владык Павла Гойдіча і Василя Гопка, і отців духовных, які ся записали до свідомости містных людей. Тото діло нам мать припоминати і минулы генерації наших предків, главно їх духовны якосты, як працюючість, справедливость, талант. Є то лем мала оқыршинка того, што было бы указати, але іщі не можемо указати вшытко.“

Значить, чірчанський музей зачатать жыти. І хоць несе мено М. Подгаецького і первытним наміром ініціатора думкы ёго зроду о. Петра П. Галька, котрый в 90-х роках ту був душпастирем, было засвятити музей лем особности М. Подгаецького, но на основі архівных матеріалів ся указало, же і перед Подгаецьким ту были визначны особности з рядів духовенства, напр. отці духовны Греш і Петрічко і ін., які мали вплив на розовій духовной культуры села, і же требало бы памятати і на них. Зато, як староста Лабаш додав, вирішыли музей будовати шырше. В затыль єдиній містности ёго експозицію творять три часті: історіографічна часть, яка ся вяже на історію села і парохії Чірч, релігійна часть, засвячена М. Подгаецькому, священницькому роду Яновичовых і іншым священникам, і етнографічна часть, документуюча жытот і традиції містных людей-Русинів. Вцацны суть ту ориґіналы документи вяжучі ся з періодом близкого контактованя о. Мірона Подгаецького з нашыма священномучениками – єпископом П. П. Гойдічом, кідь був ёго таємником і церемоніарём, і В. Гопком, якому був сокласником. Цінны суть тыж выставены стары церьковны книги, коругвы, ризы і іншы історічны річі. А нас потышыло, же не хыблять ту ани публікації о історії і сучасности Русинів, які навщівникам музею представлять основну характеристику народностной меншыны компактно заселяючої северовыход Словенска.

Музей, як сьме споминали, у своїй підназві має тыж слово народный. Зато логічно ся нам натисковал вопрос ёго амбіцій при розвиваню народной ідентичности селян? Як староста Лабаш, так о. Поповець потвердили, же ёго цілём є через познания історії села спознавати історію народа, а тым пестовати в людех народну гордость. „Бо лем тот, хто познать свою історію, може быти на ню гордый, і може ся отворено волосити к своему коріню. Зато треба людей просвечати і пробуджати к активному приступу к познанию історії властного народа – через познания містной історії. А тот не сягат лем до періоду о. Подгаецького, якого собі Чірчане найліпше запамятати, але она сягат далеко-далеко перед нёго. Лем і треба указати тым людям і посмілити людей к її спознаваню. Я знам, же Чірчане люблём свое, лем треба точно повісти – што є тото наше і тото розвивати. А о то бы сьме ся мали причіпати колективно і выходити бы сьме мали з той генерації, в котрой іщі є захована гордость на свое коріня, подля мене, од середушній. В тісній сполупраці з нёв бы ся напр. в школі, як цалком природный яв міг уяти материнський язык Русинів, і стати ся інтегралным компонентом выучованя потомків той генерації,“ додав о. Я. Поповець.

Ведно з о. Я. Поповцем і старостом Я. Лабашом сьме пересвідчєны, же вдяка музею ціна села підросте. Вірме тыж, же Чірчанам ся подарить наповнити і такий замір, же люде до їх села будут приходити нелем раз до рока, на одпуст, але і мімо нёго зато, же є ся ту де поглядити, штось відіти і поучіти ся. А може часом ся їм подарить про них в селі створити якийсь путницький дім, де бы путници могли найти духовный азил почас цілого рока і спознавати ту історію села і парохії, язык, культуру, традиції і обряд Русинів. Але то суть уж далшы смілы планы, ворота к реалізації котрых може поодхытити якраз Грекокатолицький парохіальный музей Мірона Подгаецького.

А. ПЛІШКОВА

Акафіст священомученикови П. П. Гойдічови

Міджі визначны публікації Общества св. Іоана Крестителя з центром у Міджілабірцях належать недавне виданя АКАФІСТУ священомученикови ПАВЛОВИ ПЕТРОВИ ГОЙДІЧОВИ, прашівському єпископови (1888 – 1960), котрый вышов у русинський язык в латиніці як „наймолодшій“ Акафіст міджі дакілкома екзистуючіма Акафістами, з котрых найстаршій є к Богородиці з кінця 5. стороча. Автором найновшого Акафісту є знамый перекладатель літурґічно-церьковных текств до русинського языка, наш поет і писатель – Осиф Кудзей із Нягова (нар. 24. 2. 1950). Імпріатур на хоснованя того Акафісту дав грекокатолицький епарха – Монс. Ян Бабяк. Акафіст є ославнов молитв святаго жытота єпископа Гойдіча, ёго стражданя і найвышшой жертвы, котру приніс про свою церьков, своїх віруючій і свій русинський народ, який любив і гордо ся к нёму голосив.

Выданный Акафіст бы не мав хыбовати ани в єдиній грекокатолицькій родині, але ани в книжніці ниякого доброго і свідомого Русина.

Петро КРАЙНЯК, Пряшів

Помогла Русинам блиснути ся у світі

16. августа 2006 року як 87-річна навківы одышла споміджі живых Меланія Немцова, рождена Серваткова, визначна хореографка Словенска.

Народила ся 28. 10. 1918 року у Великім Шарішу, окрес Пряшів. Скінчила словенську учительську академію в Пряшіві, по абсолвованю якої учіла в Основній школі у Плавніці, орес Стара Любовня. Там ся спознала і зо своїм мужем Ладіславом Немцом. Зачатком 50-х років ся манжеле переселили до Пряшова, де Л. Немец зачав учіти на Середній промысловій електротехнічній школі. Меланія зачала робити як умелельца шефка, хореографка і режисерка Піддукланьского українського народного ансамблю (1957 – 1973). В часі нормалізації ей муж був пропущений із школьских служб за симпатіи з дубчєновським рухом. Ясно, же і то могло мати вплив на роботу і творчость пані Меланії, што выградовало в ей одході, по незгодах з тогдышнім директором театру Осифом Фельбабом, з ансамблю. Свій вік доживала у своїй дівкы Яны Ліптаковой – наперед у Кошіцях, а потім до своєї смерти у Братіславі. У главнім місті Словенска была похована 22. августа 2006 року.

Мала єм честь особно спознати пані Меланію, кідь єм о ній писала, але і з ей робот на сцені театру. Была то чутлива жена і професіоналка на своїм місці. До сердець людей выходного Словенска, главно Русинів, ся записала як велика любительца словенського, русинського і українського фольклору, професіоналка хореографка, яка вдыхала танцю самобытну культуру, яка доднесь не была переконана. Сї мено є звязане, главно з тогдышнім Піддукланьским українським народным ансамблем, якому Меланія Немцова дала свої найкращшы рокы як хореографка, режисерка, умелельца шефка. Наступила до ансамблю у 1957 році, а під ей рукамы як хореографкы оживали каждый рік премеры, аж до 1972 року, правда, даколи у сполупраці з іншыма авторами. У 1972 році нитка з премерами М. Немцовой як хореографкы ся кінчить.

У своїх хореографічных варіаціях проявила велике чувство к народному богатству, яким є фольклор, майстерно нарабляла з ефектами. За увагу стій спомянути дакотры з послідніх ей премьер, напр. Леть-

те, голубы (режія Ш. Ладжикінський, хореографія М. Немцова – 1963–1964), Вітай, ярь рождена Серваткова, визначна хореографка Словенска. Народила ся 28. 10. 1918 року у Великім Шарішу, окрес Пряшів. Скінчила словенську учительську академію в Пряшіві, по абсолвованю якої учіла в Основній школі у Плавніці, орес Стара Любовня. Там ся спознала і зо своїм мужем Ладіславом Немцом. Зачатком 50-х років ся манжеле переселили до Пряшова, де Л. Немец зачав учіти на Середній промысловій електротехнічній школі. Меланія зачала робити як умелельца шефка, хореографка і режисерка Піддукланьского українського народного ансамблю (1957 – 1973). В часі нормалізації ей муж був пропущений із школьских служб за симпатіи з дубчєновським рухом. Ясно, же і то могло мати вплив на роботу і творчость пані Меланії, што выградовало в ей одході, по незгодах з тогдышнім директором театру Осифом Фельбабом, з ансамблю. Свій вік доживала у своїй дівкы Яны Ліптаковой – наперед у Кошіцях, а потім до своєї смерти у Братіславі. У главнім місті Словенска была похована 22. августа 2006 року.

Мала єм честь особно спознати пані Меланію, кідь єм о ній писала, але і з ей робот на сцені театру. Была то чутлива жена і професіоналка на своїм місці. До сердець людей выходного Словенска, главно Русинів, ся записала як велика любительца словенського, русинського і українського фольклору, професіоналка хореографка, яка вдыхала танцю самобытну культуру, яка доднесь не была переконана. Сї мено є звязане, главно з тогдышнім Піддукланьским українським народным ансамблем, якому Меланія Немцова дала свої найкращшы рокы як хореографка, режисерка, умелельца шефка. Наступила до ансамблю у 1957 році, а під ей рукамы як хореографкы оживали каждый рік премеры, аж до 1972 року, правда, даколи у сполупраці з іншыма авторами. У 1972 році нитка з премерами М. Немцовой як хореографкы ся кінчить.

У своїх хореографічных варіаціях проявила велике чувство к народному богатству, яким є фольклор, майстерно нарабляла з ефектами. За увагу стій спомянути дакотры з послідніх ей премьер, напр. Леть-

те, голубы (режія Ш. Ладжикінський, хореографія М. Немцова – 1963–1964), Вітай, ярь рождена Серваткова, визначна хореографка Словенска. Народила ся 28. 10. 1918 року у Великім Шарішу, окрес Пряшів. Скінчила словенську учительську академію в Пряшіві, по абсолвованю якої учіла в Основній школі у Плавніці, орес Стара Любовня. Там ся спознала і зо своїм мужем Ладіславом Немцом. Зачатком 50-х років ся манжеле переселили до Пряшова, де Л. Немец зачав учіти на Середній промысловій електротехнічній школі. Меланія зачала робити як умелельца шефка, хореографка і режисерка Піддукланьского українського народного ансамблю (1957 – 1973). В часі нормалізації ей муж був пропущений із школьских служб за симпатіи з дубчєновським рухом. Ясно, же і то могло мати вплив на роботу і творчость пані Меланії, што выградовало в ей одході, по незгодах з тогдышнім директором театру Осифом Фельбабом, з ансамблю. Свій вік доживала у своїй дівкы Яны Ліптаковой – наперед у Кошіцях, а потім до своєї смерти у Братіславі. У главнім місті Словенска была похована 22. августа 2006 року.

Мала єм честь особно спознати пані Меланію, кідь єм о ній писала, але і з ей робот на сцені театру. Была то чутлива жена і професіоналка на своїм місці. До сердець людей выходного Словенска, главно Русинів, ся записала як велика любительца словенського, русинського і українського фольклору, професіоналка хореографка, яка вдыхала танцю самобытну культуру, яка доднесь не была переконана. Сї мено є звязане, главно з тогдышнім Піддукланьским українським народным ансамблем, якому Меланія Немцова дала свої найкращшы рокы як хореографка, режисерка, умелельца шефка. Наступила до ансамблю у 1957 році, а під ей рукамы як хореографкы оживали каждый рік премеры, аж до 1972 року, правда, даколи у сполупраці з іншыма авторами. У 1972 році нитка з премерами М. Немцовой як хореографкы ся кінчить.

У своїх хореографічных варіаціях проявила велике чувство к народному богатству, яким є фольклор, майстерно нарабляла з ефектами. За увагу стій спомянути дакотры з послідніх ей премьер, напр. Леть-

те, голубы (режія Ш. Ладжикінський, хореографія М. Немцова – 1963–1964), Вітай, ярь рождена Серваткова, визначна хореографка Словенска. Народила ся 28. 10. 1918 року у Великім Шарішу, окрес Пряшів. Скінчила словенську учительську академію в Пряшіві, по абсолвованю якої учіла в Основній школі у Плавніці, орес Стара Любовня. Там ся спознала і зо своїм мужем Ладіславом Немцом. Зачатком 50-х років ся манжеле переселили до Пряшова, де Л. Немец зачав учіти на Середній промысловій електротехнічній школі. Меланія зачала робити як умелельца шефка, хореографка і режисерка Піддукланьского українського народного ансамблю (1957 – 1973). В часі нормалізації ей муж був пропущений із школьских служб за симпатіи з дубчєновським рухом. Ясно, же і то могло мати вплив на роботу і творчость пані Меланії, што выградовало в ей одході, по незгодах з тогдышнім директором театру Осифом Фельбабом, з ансамблю. Свій вік доживала у своїй дівкы Яны Ліптаковой – наперед у Кошіцях, а потім до своєї смерти у Братіславі. У главнім місті Словенска была похована 22. августа 2006 року.

Вічна ей память.

М. МАЛЬЦОВСКА

Кавза братів Тімковичових продовжує ВІРЯТЬ, ЖЕ ЇХ ОДКЛИКАНЯ СЯ ДІСТАНЕ К ПАПОВИ

В минулих тижнях між прашівськими греко-католиками резонувала тема **ознамління єпископа Монс. Яна Бабяка, СІ, о вылучію монахів, братів Горазда і Йосафата Тімковичових, ЧСВВ, з Чіну св. Василя Великого, центр котрого є на вулиці Ваяньского ч. 31, а так само тема однятя їм права служыты Службы Божы і іншы пасторачны части.** Письмо прашівського єпарха Бабяка было прочітане вірникам в прашівськй катедралній храмі і в греко-католицьких парохіях Прашівської єпархії. К такому важному кроку ся приступило зато, же монахи не решпектовали вызву перестіговати ся до іншого монастиря, реку писали неправды і ганили представителів чіну і свого єпископа.

Реакції части греко-католицьких вірників говорять, же такий крок не можуть порозуміти і поважують го за несправедливий. Василянів Горазда і Йосафата Тімковичових вірники знають як з теологічного боку ерудованих душпастырів і облюбених священників, вірних традиції выходной церкви, котры їм симпатії здобыли вдяка позітивному одношію к ним, вдяка інтересным проповідям, досліднов реалізацієв літургічних обрядів і выслугованєм святостей. Але і вдяка тому, же здобыли многих донаторів

на управу монастирської капличкы. Вызначовали ся тыж своєв довгорічнов активнов роботом з молодежов і публікованєм многих работ о історії греко-католицької церкви і выходословенських василянських монастирїв, але і народностным діятельством між русинськыма вірниками. О їх роботі і публікаціях ся часто писало на сторінках Прешовского вечерніка. Як ся братя Тімковичовы высловили, „уж по пятый раз сьме ся одкликали на Святого отця в Римі, віриме, же уж петерь наше письмо дістане. Вірници нас надале підтримують. Надряджены нам грозять деложациєв.“ „Але канонічне право мусить решпектовати і церьковна ерархія,“ підкреслив молодый з братів Йосафат, абсолвент теології і філософії Папской універзیتی св. Томы Аквіньского в Римі і канонічного права Папского выходного інштитуту Грегорианської універзیتی.

Очівісні, кавза Тімковичовых ся так скоро не скінчить і будеме чекати (бо, видить ся, же іншого выходу ніт) на дефінітивне рішїня Святого отця, котре бы мало поставити точку за цілов кавзов, а міжді вірників внести покой.

Юдр. Петро КРАЙНЯК, Прашіє

Мали бы вас наслідовати іншы

Многочестованы греко-католицькы вірници з Міджілаборець!

Щіро Вам гратулюю за отворене письмо єпископови Янови Бабякови, надруковане в Народных новинках з 19. юла 2006 року, ч. 27 – 30. Сьте смілы і одважны. Мали бы Вас наслідовати іншы окресы.

Перемішїня о. Франтішка Крайняка з Міджілаборець аж гет до Камюнкы – то было нароком, бо о. Франтішек піднимав на Лабірщїні русиньского духа. Зато наслідовала помста од єпископа (перепрошую, од Монсінєра Яна Бабяка, СІ).

О тім, же Монсінєр дуже залюбены до того титулу, свідчить і така гуморістична пригода:

Вызначный історик і любитель нашой етнографії (А. К.) задумав піти до Монс. Яна Бабяка на дішкуркы. Хотіло ся му посмотрити до єго души.

В бісїді, кідь А. К. титуловав главу Прашівської греко-католицької єпархії єпископом, то єпископ за каждым разом не забыв припомнати словечко „Монсінєр“ – оправлєвав доцента історії.

То не чудо! Якы рокы, такий розум.
З боку пана Монсінєора Яна Бабяка іде силна

денаціоналізація. Як знаме, Унію прияли Русины в Польщі, де братній польскый народ хотів Русинів попольщіти. Зато в 1695 році двоє єпископы пішли до Рима, жебы тогдышній римскый папа прияв їх ку собі. Папа з радостєв прияв православных єпископов, а при їх одході домів, міжді іншым, повів: „**В обрядї дотримуйте ся свого языка.**“

Словаці, як знаме, были римокатоликами. Їм не было треба принимати Унію з Римом, а тепер зразу маме **уж словенських греко-католиків!** То сміх на сміх! Та они ся так ганьблять, як кідь кобыла переверне віз!

Денаціоналізовати іншы народности – то великий грїх! Але такы провадымерї Церкви не вірять. У них є главне занимати ся політиком в релігії.

Римскый святы престол мав бы подбати, жебы на прашівскый єпископскый столец сів русиньскый єпископ!!!

Потім не буде треба писати ани протестны письма а греко-католицькы вірници будуть спокойны і щастливы.

Михал ШМАЙДА, Красный Брїд

Перепросьте наших владыків

Слава Ісусу Хрісту!
Важны греко-католицькы вірници з Міджілаборець!

Недавно єм прочітав Ваше „Отворене письмо єпископови Янови Бабякови“, котре было надруковане в Народных новинках, ч. 27 – 30/2006, 19. юла, стор. 2.

В споминаній статї, на жаль, не уваджате легітимну єпископску функцію, окрем назвы, лем титул Монс. Бабяк.

Вы сьте ся заховали так шкандально, як невыхованы хлопці! Але і закерно, по бандітськы, як якась толпа.

Тото, властно, значить, же Вы сьте ани не написали предметне отворене письмо єму як прашівському греко-католицькому єпархови, єпархови ех оффо, котрого высвятыв до чіну тепер вже небіжчик, блаженный папа Ян Павел II., але лем як до якогось Монсінєра!

Ваше „отворене письмо“ є, таким способом, якийсь, хоць і публічний, комедіантський документ з цїганствами і уражками, і гнівом, нелем на теперішнього єпарха, але і на єго попередника – Монс. Яна Гірку, тепер ємерітного єпископа!

Важны лабірський парохіане!
Довольте Вам ту припомнати, же вже у „Жывої Методї“ („Život Metoda“), єдного із святых рівноапостольских братів і першоучителів Славян, в єго Х-ій главї є написане, же штирєме єпископы, котры мучили св. Методія, онедвог умерли: „*Oni neunikli sůdu svätého Petra*“.

Споминаный „Život Metoda“ вышов в Мартинї в 1994 р., в перекладї Штефана Врагаша. Текст того речїня є на стор. 83. В познамці, ч. 22 на тій істї сторінці є написане і таке: „*Údaj je hodnoverný. Krátko po sebe zomreli: salzburský biskup Adalwin, pasovský*

Hemanich, fritanský Anno a brixenský Lanfied.“ Припоминам, же трагічно умерли і мучителї наших благословенных єпископов П. П. Гойдїча, ЧСВВ, і ТгДр. В. Гопка. Они тыж „*neunikli sůdu svätého Petra*“! Трагічно загынув і М. Родак, што походив з Маковіці, і што їх мучів вже в Прашовї.

Споминам Вам то зато, же і св. Методій ся став єпископом і митрополитом в Панонї лем через тогдышнього папу – Святого отця і римского патріарху.

Не желям Вам, жебы і Вас постигла судьба неприятелів св. Методія і наших благореченых єпископов, але вшытко ся може стати і Вашов судьбов...

Бо, на основї історичных фактів, як знаме, то Методійске одсуджїня через св. Петра реално пособить уж 1 100 років! Аж доднєсь. Памятайте, же ай Божы млины мелють помалы, але істо.

Обертам Вашу увагу і застерігам Вас, але нияк раз не застрашю вшыткым тым споминаным, і кличу Вас: Чімскоріше і писомно перепросьте нашого прашівського єпарха, Монс. ТгДр. Яна Бабяка, СІ, ТгД., і ємерітного єпископа Монс. ТгДр. honoris causa Яна Гірку! Словом, обидвох наших владыків!!!

А іщі єдно.
Нелем про мене, але про вшыткых нас, ний буде мementом і трагічна судьба вже небіжчика Інж. Яна Лангоша, котрого уваджате на кінці „отвореного письма“.

Прошу Вас, сполувірників-греко-католиків нелем з Міджілаборець, але і з Лабірщїны, перестаньте вже навсе з таким підлым підбурєванєм! Оно шкодить і буде шкодити нелем Русинам і Українцям з Прашівщїны, але і Католицькій церкви выходного обряду у світї!

Жебы за Вас, і за нас ся в будучности не ганьбили нашы діти.

Мгр. Андрій КАПУТА, Свідник

• На вернісажі выставкы образів Юрія Молнара, котра была 10. септембра 2006 в Прашовї, выступили Анна Порачова-Шутякова за своєв дївков Анїчков. Участь на отворію вставкы взяв і сінкел про Русинів о. Петро П. Галько, ЧСВВ (справа). Другий справа – автор образів Ю. Молнар.

Анонімный малярь ся наповно проявив

10. септембра того року у фарьскім будинку, в такванім Небічку, на Главній вулиці в Прашовї была вернісаж выставкы образів народного маляря Юрія Молнара під назвов **На честь нашой небесной Матери.**

На велике зачудованя, кідь порівнаме з іншым вернісажами ай професіональных малярїв, зышла ся ту велика громада людей, яка з інтересом і властнов оцінокк попозерала образы, з якыма ся представив малярь, якого звыкнуто называти ай інсїтным. То уж є єго четверта выставка (по презентації в Чорнім орлі в Прашовї на єднім з русиньских балів, в польскій Кринїці (як часть колективної выставы в рамках Світового конгресу Русинів), минулого року в тых самых просторах), де ся автор наповно проявив.

Юрій Молнар (1938), родак з Кыїва, Старолубняньского окресу, де ся народив такий майстер русиньского малярства, яким був Дезідер Миллий, ся інспіровав у першій рядї родным краєм, якого краса все ословлєвала і ословлює чутливых людей. А таким Юрко є. Не чудо, же малярь має шыроке сердце. Цїлый свій активный жылот помагав людєм як ошетрователь в шпїталью, де тыж было треба не єдну пригорщ чутливости і порозумїня к хворым людєм. Мало-хто з тых людей знав о тім, же в руках, якы їм помагали, ся скривать способность тримати пензель і добрі з ним нарабляти. Приемне зачудованя высловили і притомны знамы докторы і сполупрацювници автора, докторе: Клєц, Чінчарік, Мытник, Бандура і іншы, якы знали Ю. Молнара як скромного, тихого і дуже побожного чоловіка. Про вшыткых притомных ся выявив як прихыленець красы, у якого ся проявила любов к духовній красі, як ся высловив о нїм на зачатку вікарь про Русинів о. Петро П. Галько, ЧСВВ. Оцінив автора ай сам приматор міста Мілан Бенч. За родаків з Кыїва ся приговорив староста села Хамїла, який выужыв ситуацію на то, абы зробив „рекламу“ і своему селу Кыївє, яке наїсто сі заслужить окрему увагу. О тім русиньскім селї ся першыраз писомно споминать в 1390 році. Находить ся в прекрасній сценерії природы і доднєсь жьє своім повнокровным жылотом. Староста Кыїва высловив гордость на то, же в селї ся народив Д. Миллий, але і автор выставкы Ю. Молнар.

Притомных і автора обвеселили своїма співами співачкы Анна Порачова-Шутякова, родачка з Кыїва, Анна Сервіцька і професіонална співачка, яка выклїкала велику увагу у позерателів, Реїна Ярошкова, довгорічна солистка ПУНА.

Симпатичным на выставці было то, же не хыбило ту ани Многая літ, сполочный спів, русинське слово, з яким ся приговорив вікарь про Русинів о. Галько. Треба повісти, же в послїднім часї мало сьме участны акції, де бы в такім множестві і на такій духовній уровни ся зышло тілько Русинів погромаді, ай вызначных. В каждїм припадї то была презентація русинства. В нїй, як дорогий каміник, ся вынимали образы Ю. Молнара – деревяницї з Кыїва, закутины природы родного села, де малєвав ай Д. Миллий, пасучі ся овечкы, віз, коники, ай гускы, потічок, вшытко, што зїстало в памяти маляря. Нашли ся ту ай образы з Прашова, де суть змапованы окремы місця, якы будь-коли можуть счезнути з мапы міста. Каждый з тых образів має свою ціну і історію, а з одступом часу наїсто – велику. На хосен автора є то, же із чїсто реалных мотивів деревяниц ся посувать дакус далє, пробує малєвати портреты, крайнкы, але і образы з релігійнов тематиком.

Шкода лем, же выставка, окрем духовного, не мала і актуалный, фінанчний розмір. Помогло бы то доброму ділу. Хыбовав ту каталог о авторови або іншій пропагандній матеріал. Ай так сповнило своє посланя, а то дякуючі спонсорам, вшыткым організаторам, а главно, самотному простору, де выставка запасовала, як нигде інде.

М. МАЛЬЦОВСКА, фотка Томаша МАЕРНІКА

Памятный день посвященный Николаёви Бескидови

29. юна 2006 року на честь Николая Бескида, історика і літератора Русинів карпатського регіону, в мадьярськїм селї Болдогкварала, де ся 29. юна в 1883 році народив, був зорганізований **Памятный день посвященный тій вызначній особности, який звыкне быти каждый рік.**

Організаторами акції были: **общество Будителї і Русиньскый выскумный інштїтут в Мадьярську, репрезентованы Др. Тїбором Міклошом Попівичом і містным греко-католицькым парохом-деканом Яношом Горняком.** В містном греко-католицькїм храмі Народжїня Дївы Марїї была свята літургія, по якій участници акції одобрали ся к памятной таблі Николая Бескида, котра была у 2003 році одкрыта на фасадї парохіального будинку.

Із короткыма передсловами выступили Др. Т. М. Попович, к. н. і Янош Горняк. Припомнати жылот і творчость вызначного русиньского історика, автора таких книжок, як: *Карпаторуська древность, Карпаторуська правда, Карпатська Русь, Духновичі, А. В. Духнович і єго поезія, Із жывота єдной селяньской родини*, автора статей: *О забытїм малярєви, Краснобрїдськы ярмаркы* і цілого ряду іншых (Першыраз в історії вышло выбране єго творів під назвов *Николай Бескид на благо Русинів* у 2005 році, а то у видавательствї Валерія Падыка в Ужгородї. К діспозиції сьуть в редакції Народных новинок і у зоставителя Гавриїла Бескида послїдні фалаткы книжки, якы сі мож іщі купити). Як сьме ся дізнали, в будучности, дякуючі активїтам споминаных людей, мав бы в арєалї парохіального двору vznikнути музей Николая Бескида, де бы мали быти ай експозиції русиньских будителів: Духновича, Павловича, Годинкы і ін. Участници акції з радостєв привітали тоту думку і высловили надїй, же ся то подарить зреалізовати.

На акції взяли участь і представителї обчаньского культурного общества **Єдинство з Мішколца на челї з Др. Тїбором Уєцькым.** Тото общество реалізує свою культурно-освітну роботу між Русинами в Боршод-Абауй-Земплїнській жупї. Русиньска делегація із Словенська, яку представляли **Мгр. Гавриїл Бескид** (сыновець Др. Николая Бескида), панї **Марта Сушкова** і **Інж. Димитрій Крішко**, положила вінець із свжкыма квіткыма к памятной таблі.

По святочній церемонії о. Янош Горняк про делегації і членів парохіальной рады правив обїд, лочас котрого ся дискутовало о актуальных вопросах культуры Русинів як в Мадьярську, так і в Словенську.

В наших новинках уж сьме не раз інформовали о роботї общества Будителї, котрого представителєм є Т. М. Попович. Робить заслужну роботу, кідь ставлять своім способом памятникы (одкрывають памятны таблы) нашим діятелям, будителєм, організує семінарі, намагать ся одкрывати музеї. То сьуть діла духовного і матеріального характеру, якы пережыють.

М. М.

Жыю і подникам на выході...

Раз ем чула торзо з одного діалогу міджі двома жывотом остріляныма подникателями – одним з выходу Словенска а другим тыж походжінём одты, но уж понад 10 років жыє і розвивать свої активіты в Канаді. Наш выходнярь гварить: – **Наробля ся много – 12 – 16 годин денно, часто суботы і неділі а так то тягам понад десять років... А доволенка? Забудь... Але уж мушу, бо здравя одходить...**

А „Канадян“ му на то: – **Чоловіче, ты кібы єсь так робив в Канаді, та уж єсь мільонарём...**

Задумала ем ся над тым при нагодній стрічі тыж з одним з тых „остріляніших“ подникателів, котры „не здупкали“, зістали на тім біднім выході, траплять ся ту, і наперек неприязным условиям просперують. Мусить то быти необычайный чоловік... А іщі кідь є то добрый Русин, варто о нім написати.

РУСИНЬСЬКЫ ПОДНИКАТЕЛІ

З **Йозефом ГОЛОВАЧОМ**

ем ся спознала давніше, но при своїй скромній натурі николи не

споминав свої подникательскы активіты, скоріше ся бісїда завела на оддыховы темы, як наприклад фіглі о Руснаках, бо з кого ся найліпше засмієш, як не сам із себе... Апропо, яке місце мать у ёго розбіганім жывоті повнім стресу і напята ёго русинське походжїня? Заховало ся якась перепойна з роднов Ольшавіцїв,

• Успішний пряхієський подникатель, родак з Ольшавіці, Йозеф Головач.

де доднесь жыють родічі і найближша родина?

– **Ольшавіця, то є о близкості чоловіка, котру єм ту у Пряшові не збачіє, хоць мам приятелів і ту. Суть то але інакшы односини. Відять то і мої діти, котры ся до Ольшавіці вертають, бо там ходили одмала і нашли собі там приятелів навсе. Таких ту в місті не мають... Посередництвом Ольшавіці і мої діти одчувають розмір народностной приналежности у своїм жывоті, так, як го чую і я, кідь нашілїю грекокатоліцькый катедральный храм у Пряшові. Ольшавіця, то є село, в котрім ся доднесь утримують стародавны традиції. Найпамятнійшю про мене, але днесь і про мої діти, є Фашенгова забава, на котру ідуть вышиты в края. І мої двоє хлопці і діча мають у мамы порихтований ольшавіцькый крой і каждый рік ся на тоту забаву тішать...**

• А што подникательскый хлібик, одколи сьте го зачали їсти?

– **До 1995 року єм робив у бывшій штатній поднику АГРІС, котрый ся спеціалізовав на выпочтову і канцелярську техніку про польногосподарьскы подники, але тот ся рослав і так єм зачав в тій області подникати сам. Мав єм добрыя скусености, але і додавательско-одберательскы контакты. При моїх зачатках єм оцінив добре гєсто бывшого шефства Агрису, котре ня не брало як конкуренцію, але подало мі помічну руку, в многих вопросах мі порадило. Зачав єм з чотырьма людьми, котры роблять доднесь, а думам, же суть спокійны.**

• Кідь добрі рахуно, Ваша фірма АТАП фунгує уж 11-тый рік. Прозрадите рецепт на просперованя в нештандартных условиях тязко пробованого выходу Словенска, де око владного політика не довидить?

– **Моїм успіхом на зачатку биве добрый выбір додавательскых фірм, з котрыма єм сполупрацовав у бывшій Агрисі. Суть то великы фірмы, котры додають про цілу Середню Европу, напр. Европапірї Словакія, або фірма КРПА Кубіко (Крконоськы папірні). Свої додавательскы активіты єм росшырив і на штатны уряды а на Павловичовім намістю мам свій обход. Друге, што бы єм порадиє – заробены грошы треба інвестовати до розвою фірмы, бо конкуренція є велика – подобного замірня є лем у Пряшові і в недалекій околїці коло 10 фірм, зато не треба ся спокійти з досягнутым, але все выліпшовати свої службы. Є то такый вічний колобіг.**

• Але окрем дистрибуції канцелярських потреб і техніки продаєте і авта. Як то іде доведна?

– **Доєдна нияк. Перед чотырьма роками ня ословила французька фірма Ренаулт, ці бы єм не хотів про них робити. Бив то автосалон і автосервіс в Бардієві. Тоды там бив єден продавач і єден техник. Взвє єм то як далшу можливість властного розвою. Так єм ся став партнером фірмы Ренаулт. Днесь мам у Бардієві чотырех працівників, также свій час ділю міджі дві фірмы, котры мусять фунгувати на сто процент. Кооперація з Ренаултом мі много дала, тота фірма дбать о звышования якості своїх служб, як і о звышования кваліфікації своїх дистрибуторів, также нелем я, але і мої заместнанці мусять абсолютво вешеліякы школіня.**

• При тім выштыкм оставать час і на духовну пожыву?

– **Церьков, але і природа суть моїма оазами спокою. Ту черпам енергію, находжу мір души, вертам ся в думках до минулости, до своєї родной Ольшавіці, де жыють найліпшы люде на світі.**

За розговор подяковала Кветослава КОПОРОВА, фотка авторкы

• В августі 2006 Русин і Народны новинкы за фінанчною помічю Міністерства школьства СР выдали три новы русиньскы учебники, а то про 2. класу основных школ із русиньскым языком навчаня і з навчанём русиньского языка. Конкретно: БУКВАРЬ і ЧИТАНКУ знамого автора русиньскых учебників – Яна Гриба і РОБОЧИЙ ЗОШЫТ автора Мґр. Марєка Гає, учителя русиньского языка в ОШ у Радвані над Лабірцём. Першы дві вышлы з ілюстраціями Анны Гаєвой, академічної маляркы.

Туристична вежа на русиньскім каміні

6. августа того року была отворена туристична вежа на Ставку – на польско-словенських границях, котрый є зарівно найвекшым верхом в окресі Свідник (752 м. над уровнєв моря). Найдить ся в катастрі села Вышня Писана.

Вежа была зреконштрована в сполупраці Обчаньского здружїня про розвою туристичного руху Низкы Бєскіды Свідник, села Вышня Писана і Обчаньского здружїня TOURIST TEAM VERTICAL. Фінанчно припомогло Конто ORANGE. Матеріално у формі дерева помогли Лісы, ш. п., Лісна справа Гірлатовці і Поземковє сполоченство властників ліса і Урбаріат Вышня Писана. Реконштрукцны работы зробили членове обидвох споминаных здружїнь і дакотры жытелі села Вышня Писана.

При отворіні вежы выступив староста села Вышня Писана Василь Пітлівка, який привітав посланця ПСК Інж. Яна Голодняка, Лемків з польского села Ольховец на челі з Николаєм Габлом, як і посланця НР СР і старосту села Валеник Николая Крайковича і выштыкы участників акції. Староста подяковав выштыкым за зробену роботу, окреме Янови Ванатови і Петрови Яромбекови за транспорт матеріалу на верьх, оцінив роботу Інж. Мирона Микиты, Мартіна Рішка, Мартіна Фека, які в переважній мірі робили тоты найтяжшы работы у вышках. Староста із заспокоїнем конштатовав, же вежа была зреконштрована на русиньскім каміні, на Ставку. Окреме подяковав авторови проекту, проектантови і організаторови, председови споминаного ОЗ про розвою туристичного руху Низкы Бєскіды у Свіднику, Інж. Осифови Макарови. Тот высловив успокоїня із сполупраці зо старостом. Пантлик перерізили староста села Вышня Писана Василь Пітлівка і председа Здружїня Лемків Николай Габла, чім славностно отворили туристичну вежу про шыроку громаду.

Потім слідовала забава на Ставку аж до підвечера, де не хыбили смачны доброты, о які ся постарало село Вышня Писана. В розговорах участини конштатовали, же лем конкретнов работов, і таков, як є отворіня вежы, мож ся презентувати дома і за границями нашой републікы. Правда, дякуючі добрым, активным і позітївно наладженым людем в краю під Дуклєв.

Мґр. Андрій КАПУТА, Свідник

Шпортовали ай тоты найменшы

18 дітей, главно з Пряшова, але і з Кошіць, ці зо Жіліны од 8 місяців до 4 років мали можливість в часі од 18. до 20. 8. 2006 сі „заплавати“ в базені готела Опал на Дубовіці. Тоту інтересну акцію зорганізовала Ева Лукачова, дякуючі котрій мають пряхієскы родічі унікатну можливість під фаховым дозором цвічїты у воді із своїма немовлятами уж пару тыжднів по їх народжїню, дома у вані, а по выповніню 6 місяців – у базені. Также плаваня новонароджєных дітей, плекаючїх, немовляток і дітей передшкольського віку творить основу работы Бейбі клубу ЗУЗІ (веце на www.bcuzuzi.sk)

На нетрадічній акції міджі горами Чергов і Бахурень одпочівало 14 родин. Діти были розділены до 3 ґруп подлї віку і подлї того, ці вже у базені даколи плавали або ні. Каждая дітина мала можливість од пятніці до неділі до полудня абсолвовати 4 лекції водной фізкультуры в базені із 28-ступнєвов водов, який ся в тім часі змінив на дітський рай, заповнений плаваючіма пестрофарбєными грачками. Міджі тьма лекціями бив базен к діспозїції выштыкым участникам, без розділу віку. Грачкы-неплавці, яких тыж не было мало, ся находили в грачкарській містности, кідьже організаторка думала ай на час наших найменшых. Дітське грїско, готелова савна, прогулькы по близкім лісі і луках мож было подлї властной дякы намішати так, абы зєдїняли приємне з хосєнным.

За таку роботу высловлюєме велике ДЯКУЄМЕ, пані Лукачова, і жєлаєме много дякы до далшой работы, котру робите з ласков і на высокой професїоналній уровни.

Єдна з матерей МУДр. Луція ШИМОНЯКОВА, Пряхієв

До плану ся не дістала нияк гра русиньского автора

На 20. октября 2006 року Театер Александра Духновича в Пряшові наплановав премєру словенского автора Йозефа Мокоша Вірна невіра (Вірна невіра – робоча назва). З перекладом із словенського языка ся поласовав поет Штефан Сухый. Вытварник інсценациі – Штефан Гудак. Костімы: Катаріна Ольгова. За режію ся взвє знамый сполупрацовник театру – Матуш Ольга.

Як сама назва твору говорить, піде бісїда о комедії, але скорше о трагікомедії в одношїню міджі жєнов і мужом. Окрем пару членів драматїчного колектїву Театру А. Духновича, в грї ся представлять скоро выштыкы ёго членове. Наїсто то буде шумный умельцькый зайыток, на котрый суть позерателі русиньского театру уж довгы рокы звыкнуты.

Інсценациі минулой сезоны театру – Чортїєскы бинанства од чеського автора Яна Дырды (приповідка про передшкольску і школьску молодеж) в режіі Растїслава Баллека, я. г., перша премєра якої была 24. фебруара 2006 року, як і драма Калїгула од французького автора Алберта Камю (режія Йозеф Пражмарі, в главній ролі зо Сергєєм Гудаком), свідчили о тім, же в театрі має прім іншонародна драматургія, же скоро нияке місце ту не має містна русиньска драматїчна література, гры якої ся скоро не зьявляють у репертоарі нашого театру. Ревізор Гоґоля, якого буде режіровать Светозар Спрушанскі, і премєра гры напланована на 15. децембра 2006 року, є того доказом. До плану ся не дістала нияк гра русиньского автора. Тязко порівновати світову класіку з русиньскыма творами. Але хто то знає... Єдно є ясне, же театр бы мав выховлєвати своїх авторів, тадь на то vznikнув. То ся не стало ани за бывшого драматурга, і хоць театр досяг великы творчі меты за помічю світовых авторів.

Ай днесь театр жне в словенськым умельцькым контексті великы успіхы, дякуючі і выслідкам работы, і контактам бывшого драматурга Василя Турка. Свідчать о тім номінаціі на „ДОСКЫ“ (Divadelné ospeenie sezóny), де наш театр бив номінований: за найліпшу інсценацию за гру Дядя Ваня А. П. Чехова в режіі Светозара Спрушаньского, за найліпшу режію С. Спрушаньского тыж за інсценацию гры А. П. Чехова Дядя Ваня, за найліпшій мужський герецькый выкон – Євґеній Либезнюк за поставу Івана Войничького в грї А. П. Чехова Дядя Ваня, за найліпшу сцену Александры Грусковой в інсценациі А. П. Чехова Дядя Ваня. (Выголошіня цїн было 22. септембра 2006 року).

Істо, даколи ближшій ґерок, як сорочка. Але за яку цїну? За цїну страты націоналной ідентїты театру? Єдно з другым є звязане. Потребна є і реклама театру. Але цї не найпотребнїше є то, абы театр сі затримав своє „я“, русиньске?

М. МАЛЬЦОВСКА

ОПРАВА

В послїднім ціслі Народных новинок, які были выданы к 15-ым народенинам взнику Русина і Народных новинок, заурядовала на пару місцях новинарська мышка, хоць сьме ся снажыли тоту цїло зробити якнайліпше. Также не будеме ту споминати дакы „преклепы“, котры не суть так важны, але треба направити холем дві хыбы в датумах, што є про історію важне. Конкретно на 8. сторінці в статі Глядають путь к вирішїню проблему 2. абзац мать звучати так: „Также на основі вышше уведженого пункту 9 Резолуції 4. августа 2006 у Міджілабірцях была стріча і іднаня міджі В. Противняком і А. Зозуляком...“ Друга хыба, котру хочеме направити, стала ся в статі Мґр. Гавріїла Бєскіда Юбілуячі Народны новинкы, а то в 7. абзацу в 11. рядку. Речїня в тім абзацу мать правільно звучати: „А то прото, бо праві на основі того періоду выросли в 2-ій пол. 19. стороча такы вызначны будителі русиньского народа, як Александр Духнович, Адольф Добрянський, Александр Павлович і далшы...“

За тоты хыбы ся авторам статей і читателям наша редакція оправдує.

НАРОДНІ НОВИНКИ

Выдавать Русин і Народны новинкы з фінанчнов помічю Міністерства культуры СР. Шефредактор: Александр ЗОЗУЛЯК, редакторкы: Кветослава КОПОРОВА, Марія МАЛЬЦОВСКА, языкова редакторка: Анна ПЛІШКОВА. Adresa: Ludové noviny, Duchnovičovo nám. 1, 081 48 Prešov, SR. Тел.: 051/77 25 629. Передплатне на рік 250,- Ск, до сусідніх штатів – 600,- Ск, до загранича поштов ІІ. кл. 35 УСД, поштов І. кл. 43 УСД, заплатити мож і в редакції. Выроба: ДАТАПРЕСС у Пряшові. Регістрацне ч. МК SR 417/91, МІС 49 438. Опубікованы погляды дописователів не мусять быти згодні з поглядами редакції. Адреса новинок на интернеті – <http://narodny-novynky.presov.sk>, www.rusynacademy.sk, E-mail: rusyn@stonline.sk

Rusín a Ludové noviny
Duchnovičovo nám. 1
081 48 Prešov 1
PLZ
VsRP - 664/2003

Platené v hotovosti
080 02 PREŠOV 2